

Zajednički susret SMH – IS i SKEI
Rogaška Slatina
18. i 19. listopada 2018

PREKARNI OBLIKI RADA

Sekretar SKEI
Bogdan Ivanović

Prekarni obliki rada

Prekariat

Za SKEI ima „prekariat“ izrazito negativni prevladajući značaj – negativne posljedice za radnika:

- kumulirana nesigurnost,
- nepredvidljivo i rizično zaposljenje
- nedostojan rad

Zbog različitih ugovornih odnosa i „kreativnosti“ poslodavaca u novim odnosima rada, je teško navesti sve oblike prekarnog rada, a običajno su radnici prisiljeni prihvatiti prekarni rad, kad zbog traženja veće elastičnosti rada taj postaje koncept prekarnosti – odsutnost sigurne elastičnosti:

Prekarni obliki rada

1. Agencijski privremeni rad
2. Ugovor o zaposlenju na određeno vreme
3. Fiktivno (namišljeno) zaposlenje
4. Ugovor o projektnom radu
5. Ugovor bez odredbe radnog vremena (na poziv)
6. Ugovor za voluntera (pripravnik)
7. Ugovor za kraće radno vreme od punog radnog vremena
8. Outsourcing – korišćenje vanjskih kadrova
9. Ugovor o saradnji između poduzeća
10. Rad ekonomsko zavisne osobe
11. Rad t. z. slobodnjaka
12. Radni ugovor po civilnom pravu

Prekarni obliki rada

Zloupotrebe

1. Najviše zloupotreba je zbog kršenja načela „jednakosti“ sa radnicima, koji imaju ugovor o zaposlenju na neodređeno vreme i puno radno vreme: namjerno ili zbog neznanja.
2. Slovenski zakon o radnim odnosima je vrlo „zaštitnički“ – određuje zabranu rada na osnovi ugovora o civilnom pravu (osim iznimke po zakonu), kad postoje elementi radnog odnosa:
 - odnos između poslodavca i radnika, u kojem se radnik dobrovoljno uključi u organizovan radni proces poslodavca za plaću i osobno nepretrgnuto obavlja rad po uputama i pod nadzorom poslodavca
3. SKEI podupira „organizovan boj“ protiv zaposlovanja na crno i prekršaja prava radnika.
 - 3.1. U vezi sa tim postoji visoka spremnost kroz saradnju sa inšpekcijom rada.
 - 3.2. Organizovanje susreta sa glavnim republičkim inspektorom rada.

Prekarni obliki rada

Doprinos sindikata za smanjivanje prekarizacije rada

1. Sindikati smo u Sloveniji sa aktivnim učešćem u procesu donošenja novog zakona o radnim odnosima dosta doprinjeli smanjivanju:

- nezakonitog sklapanja ugovora o zaposljenju na određeno vreme
- ograničenju trajanja rada na određeno vreme (najviše 2 godine) za isti rad
- ukupnog broja radnika iz agencije kod jednog poslodavca, koji koristi rad agencijskih radnika (najviše 25% na određeno radno vreme od ukupnog broja radnika pri poslodavcu)
- prekršaja poslodavaca – povećanje novčanih kazni za odgovornu osobu i poslodavca

2. Poslodavac, koji koristi rad agencijskih radnika, je odgovoran za sve podatke o jednakosti prava, koje prosljeđuje agenciji i je subsidiarno odgovoran za izplatu plaća i drugih primanja agencijskih radnika za vreme rada kod njega.

Prekarni oblici rada

Prenos Direktive 2008/104/EZ od 19.11.2008 o radu preko agencija

1. Mada je SKEI doprineo donošenju evropske direktive (konferenca u Grafenau 2007 i u Pragi 2008 u sklopu Dunajske memorandumske grupe), zakon o radnim odnosima u Sloveniji ne spomenuje ove direktive, pošto ne dopušta nikakve iznimke od načela jednakog tretiranja radnika – sve što važi za radnike, koji su zaposleni kod poslodavca, koji upotrebljuje agencijske radnike, važi i za agencijske radnike.

2. Slovenski zakon o uređivanju tržišta rada (sadrži prenos pomenute evropske deirektive) daje pravo odnosno mogućnost i sindikatima (njihovim savezima odnosno konfederacijama) izvoditi usluge na tržištu rada (nakon stećene koncesije):
 - 2.1. Sveživotna karierna orientacija (kompetence), koja uključuje i informiranje o tržištu rada (zaposlovanje, edukacija, prava bezposlenih osoba)

Prekarni oblici radi

Politika SKEI

1. SKEI podupira sva nastojanja socialnih partnera i zakonodavnog organa, koji nastoje za prijelaz na produktivna i visokokvalitetna dobro plaćana radna mesta i prijelaz atipičnih zaposlenja u zaposlenje na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom.
2. SKEI kao socialni partner traži, da treba biti gospodarski razvoj „po mjeri ljudi“ (ne samo kapitala) – obezbediti što bolji život sa dostojnim standardima na području rada, koji sprečuje „prekarizaciju rada“.
3. Već od 2008 je 7. listopada sa strane Medjunarodne konfederacije sindikata proglašen za svjetski dan dostojnog rada: mogućnost rada za sve sa poštenim primanjem, sigurnost na radnom mestu, socialna sigurnost za pojedinca i njegovu obitelj, mogućnost za osobni razvoj i socialno uključenje, sloboda izražanja problema o radu, participacija kod donošenja odluka, vezanih za život i rad radnika i jednake mogućnosti za sve.

Prekarni obliki rada

Agenda 2030 Organizacije udruženih naroda za trajan razvoj (17 ciljeva)

1. Cilj 8: Poticati trajno, uključujuće i izdržljivo gospodarsko rast, puno i produktivno zaposlenost i dostojan rad za sve:
 - Poticati razvojne politike s podupiranjem proizvodnih djelatnosti, ustvarivanje dostojnih radnih mesta, poduzetništvo, stvaralaštvo, inovacije, uređenje pravnog statusa i rast mikro, malih i srednje velikih poduzeća sa pristupom do financiranja.
 - Do 2030 postići puno i produktivno zaposlenost: svim muškarcima, ženama, mladeži i invalidima osigurati dostojan rad i jednako plaćanje za rad jednake vrednosti
 - Do 2020 bitno smanjiti udeo mladih, koji nisu zaposleni ili nisu na školovanju ili usposabljanju
 - Čuvati prava radnika i osigurati sigurno i pouzdano radno okolino za sve radnike, takodje migrante
 - Do 2020 izraditi i sprovesti svjetsko strategiju za zaposlovanje mladih i izvoditi pakt Medjunarodne organizacije rada o zaposlovanju

Prekarni obliki radi

Strategija razvoja Slovenije 2030 (Vlada na 159. sjednici 7.12.2017)

1. Ravojni izzazovi uz opasnosti donose i brojne prilike.
2. Strategija razvoja u središte postavlja kvalitetan život i rad za sve.
3. Postati društvo, koje se sokubljava sa promjenama, nesigurnošću i izzazovima - želimo stvoriti uvjete za sistemski način trajnostnog razvoja.
4. Četvrta industrijska revolucija – digitalno gospodarstvo i razvoj senzora, robotike i vještačke inteligence, uvođenje novih modela poslovanja, rada i radnih mesta, što traži razvoj novih znanja i veština, prilagodjivanja na brojnim područjima gospodarskog, društvenoh i oklinskog razvoja.

Prekarni obliki rada

Statistika

- U Sloveniji je registrovanih 107 domaćih pravnih i fizičnih osoba i 5 stranih agencija za privremeni rad (jedna iz Hrvatske – HSG kariera, društvo s ograničenom odgovornošću za usluge, 1 iz Slovačke i 3 iz Rumunjske), koje zapošlavaju oko 14.000 agencijskih radnika
- Samozaposleni: preko 90.000 (od toga oko 14.000, koji ne zapošlavaju druge osobe i većinom rade za 1 stranku)
- Studentski rad: oko 44.000 osoba
- Rad za kraće radno vreme od punog: oko 9.000 osoba
- Ugovor po civilnom pravu: oko 16.000 osoba
- Zaposlenje na određeno vreme: 16,9% (EU 14,2%), od toga mladi 74%
- Avgust 2018: 76.000 registrovanih bezposelnih odnosno 61.000 anketno bezposlenih

Hvala na pažnji